

แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
THE GUIDELINES FOR DEVELOPING PROFESSIONAL CHARACTERISTICS
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER PHITSANULOK PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุธิดา เทียนขาว, สุภัคสร ยิ้มเขียว*, สุวนันท์ นองหลวง, อนุตตรีย์ ดิษเจริญ,
อุษา ปรีชาญาณ และ สธิรพร เชาวนชัย

Sutida Teankhaow, Supaksorn Yimkheiw*, Suwanan Nongluang, Anuttaree Ditcharoen,
Usa Preechayan and Sathiraporn Chaowachai

สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Program in Educational Administration, Faculty of Education, Naresuan University

Received: 3 July 2024

Revised: 6 December 2024

Accepted: 9 December 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 86 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก

* Corresponding author: สุภัคสร ยิ้มเขียว

E-mail: supaksorny66@nu.ac.th

และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 1 แนวทาง

คำสำคัญ: คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The aims of this research were to study the professional characteristics of school administrators and guidelines for developing professional characteristics of school administrators under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 86 teachers under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 selected by Multi-stage Sampling and 4 experts selected by Purposive Sampling. The tools, used for collecting data, were the professional characteristics of school administrator questionnaire and the interview for the guidelines of the developing professional characteristics of school administrators. Data were analyzed by Mean, Standard Deviation, and Content Analysis. The results of the research showed that 1) The professional characteristics of school administrators under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 in the overall were at a high level. The highest mean aspect was Information and communication technology. 2) There was a guideline for the moral and ethical professional characteristics of school administrators under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1.

Keywords: Professional Characteristics, School Administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580), 2561) มีนโยบาย

และจุดเน้นในการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอนาคต การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ คุณธรรมและมีใจรักและศรัทธาในอาชีพ ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ สอดคล้องกับจิตติมา วรณศรี (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษา ใฝ่เรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้สมกับเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ และเป็นวิชาชีพขั้นสูงอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคมสันต์ วงษ์ชาติ (2561) กล่าวว่า การบริหารอย่างมืออาชีพมีปัจจัยหรือองค์ประกอบของความสำเร็จหลายอย่างซึ่งต้องบูรณาการให้เป็นหนึ่งเดียวจึงจะบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านวิชาการ ด้านบริหารจัดการ ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และด้านวิสัยทัศน์

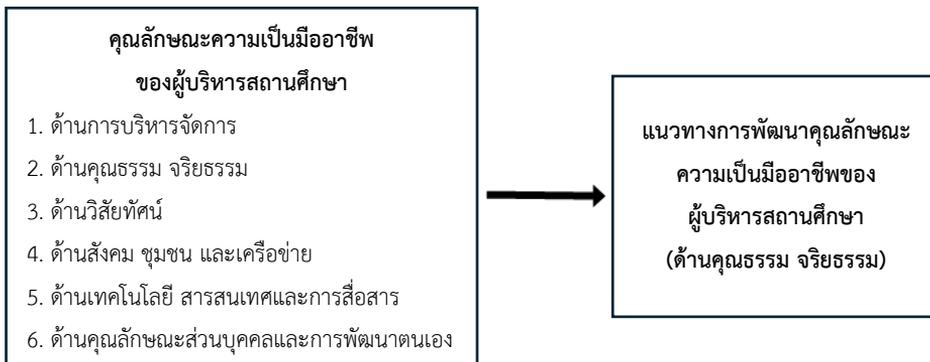
ในปัจจุบันพบปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาของไทย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ยังขาดคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพด้านการบริหารจัดการ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษายึดประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ยึดแนวความคิดการบริหารแบบเดิม ให้ความสำคัญกับการทำงานน้อยกว่าเหตุ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาบางท่านทุจริตต่อทรัพยากรของสถานศึกษา ดังปรากฏในสำนักข่าวออนไลน์ (2566) กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพราะเป็นสิ่งที่ผู้นำพึงปฏิบัติ เช่น บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันอยู่เสมอ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566) ที่ได้กำหนดนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรส่วนกลาง ให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณณ์ ดังนั้นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา สอดคล้องกับปัญญาตรี เลิศพจน์กุล (2565) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่า มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ด้านทักษะการบริหาร ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม

จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1, 2565) ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กรและบุคลากรทางการศึกษา สนองนโยบายของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ 3 การสร้างและเสริมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเสริมความสามารถของผู้เรียนและผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เน้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาคือ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ (Professional) จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1 ว่ามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพอยู่ในระดับใด และแนวทางการพัฒนาอย่างไร จากการศึกษาผลวิจัยนี้ที่จะช่วยในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ให้มีคุณลักษณะเหล่านี้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้กลายเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษาพิเศษโลก เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 กลุ่ม 10 (บึงกอก-หนองกุลา) จำนวน 15 โรงเรียน ข้าราชการครูทั้งสิ้น 109 คน โดยจำแนกเป็นข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลบึงกอก จำนวน 49 คน และข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลหนองกุลา จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู กลุ่ม 10 (บึงกอก-หนองกุลา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 86 คน ได้มาจากการเปิดตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้จำนวนข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลบึงกอก จำนวน 39 คน และข้าราชการครูในเขตพื้นที่ตำบลหนองกุลา จำนวน 47 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากโรงเรียน 15 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เรื่อง คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหาร จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านมีคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านวิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านสังคม ชุมชน และเครือข่าย จำนวน 5 ข้อ 5) ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารจำนวน 5 ข้อ 6) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ รวม 30 ข้อ

แบบสอบถามฉบับดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดย คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.67 จากนั้นนำแบบสอบถามไป

ทดลองใช้ (Try-Out) กับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้รับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.987

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แล้วจึงนำแบบสอบถามส่งไปยังแต่ละโรงเรียนทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางการศึกษาหรือเทียบเท่า มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ มีประสบการณ์ในการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเลือกจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 (ด้านคุณธรรม จริยธรรม) มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) มี 4 ข้อ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเป็นธรรมและเสมอภาค 2) ผู้บริหารสถานศึกษาซื่อสัตย์สุจริตและเสียสละเพื่อส่วนรวมผู้บริหารสถานศึกษาเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น 3) ผู้บริหารสถานศึกษายกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาทำงานด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแล้วจึงนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน เพื่อทำการสัมภาษณ์ จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม

ด้านที่	รายการ	(n=86)		แปลผล	อันดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการบริหารจัดการ	4.21	0.71	มาก	4
2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.02	0.94	มาก	6
3	ด้านวิสัยทัศน์	4.31	0.70	มาก	2
4	ด้านสังคม ชุมชน และเครือข่าย	4.25	0.71	มาก	3
5	ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร	4.34	0.74	มาก	1
6	ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล	4.12	0.92	มาก	5
	รวม	4.21	0.74	มาก	

จากตาราง พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.74) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.31$, S.D.=0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, S.D.=0.94)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 (ด้านคุณธรรมจริยธรรม)

ข้อคำถาม	แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
1. แนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกับครู เพื่อให้งานหรือกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดหลักการบริหาร 4 และหลักธรรมมาภิบาล มีการใช้กระบวนการ PDCA เข้ามาร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ บนพื้นฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการทำงาน มีการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ 3. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครูและให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่างๆ
2. แนวทางในการสร้างขวัญและให้กำลังใจครูในการทำงานอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงาน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในทุกด้าน และทำให้ครูตระหนักถึงเป้าหมายที่มีร่วมกัน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและทำงานเต็มความสามารถ
3. แนวทางในการปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาขอยกย่องเชิดชูครูที่ได้รับรางวัลต่างๆ หรือได้เลื่อนตำแหน่งให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น 2. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงาน ให้ความเคารพ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. แนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อโรงเรียน จากผู้ปกครองและชุมชนอย่างไร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงชุมชนโดยการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ถนัดและหลากหลาย สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ และนำชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียน 2. ผู้บริหารสถานศึกษาประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทางช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกันเอง เข้าถึงได้ง่าย มุ่งมั่นต่องาน และมีความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นและศรัทธา

อภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดทำแผนงานการใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาวิชาชีพ อำนวยความสะดวกให้ครูในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คณะครูและนักเรียนในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติมาวรรณศรี (2564) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร และการเรียนรู้ให้เท่าทันตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและส่งเสริมบุคลากรในการใช้เทคโนโลยี แพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุภาพร พิศาลบุตร (2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีสมรรถนะด้านดิจิทัลที่สูง เพื่อสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาระบบการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีที่ดีจะต้องมีวิสัยทัศน์ในการนำนวัตกรรมดิจิทัลมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม รวมทั้งสนับสนุนให้ครูและนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับทิวริชา สิทธิคง และ สมใจ สืบเสาะ (2566) ได้ศึกษาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่าสมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าเป็นด้านที่มีระดับความเป็นมืออาชีพสูงสุดในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน และเป็นผู้สนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ นอกจากนี้ยังใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วยช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน FACEBOOK LINE ฯลฯ สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ ภูคกงิ่ง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิสัน และ สุพจน์ ดวงเนตร (2561) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการนิเทศและประเมิน เช่น นิเทศผ่านระบบออนไลน์ หรือสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม ส่งเสริมสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการจัดหาสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดทำแผนงานโครงการการเข้าการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาวิชาชีพ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของถนอมพร เลหาจรัสแสง (2562) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีสมรรถนะดิจิทัลที่ครอบคลุม ประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้แบบดิจิทัล ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชัยฤทธิ์ ชิโนกุล (2563) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีต้องมีความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ากับกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับที่พรณิศา ชันเพชร (2565) ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 พบว่า องค์ประกอบด้านการเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษามีเทคนิควิธีการนำเสนอผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีแผนการจัดการด้านนวัตกรรม ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อสร้าง ออกแบบทดลองและขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมแบบเป็นทีมกับ

การมุ่งเน้นส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารเชิงรุก ใช้เทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่มุ่งอนาคตข้างหน้า

1.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า เป็นด้านที่มีระดับความเป็นมืออาชีพต่ำที่สุด ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อถือในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับที่จิรินทร์ แสกระโทก (2551) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความตระหนักและการให้ความสำคัญต่อคุณธรรม จริยธรรม ในตนเองและระหว่างบุคคล ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามที่คุรุสภากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาและสังคม การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม และความรับผิดชอบ จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (2546) ได้กำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และสอดคล้องกับที่เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน และ สติรพร เขาวนชัย (2564) ได้เขียนบทความวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้นำเสนอว่า ด้านการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรม มีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานและปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานทุกคนด้วยความเสมอภาคมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ยึดหลักของความถูกต้องวางตัวเป็นกลางในการทำงานอยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ควรพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานร่วมกันกับครู เพื่อให้งานหรือกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาโดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 และ หลักธรรมมาภิบาล มีการใช้กระบวนการ PDCA เข้ามา ร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ บนพื้นฐานของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการทำงาน มีการทำงานเป็นทีมอย่างเป็น ระบบ และ ผู้บริหารสถานศึกษารับฟังความคิดเห็นของครูและให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่างๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเป็นธรรม และเสมอภาคเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นผู้นำและการมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อในการบริหาร สถานศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของวิวรรณทอง ผิวทน, อีระ รุญเจริญ และ กิตติ วงษ์ชวลิต กุล (2561) ที่ได้ศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับสูงสุด ซึ่งรวมถึงด้านการบริหารด้านการทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำทางวิชาการ จิต สำนึกจริยธรรม จิตสำนึกสาธารณะ และวิสัยทัศน์และศักยภาพ และสอดคล้องกับการศึกษา ของมนตรี แก้วขีด, อโนทัย ประสาน และ สุภาพ เต็มรัตน์ (2564) ได้ศึกษาบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมความร่วมมือของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา พบว่าการส่งเสริมความร่วมมือของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ การสร้างความ ถูกต้องชอบธรรม การสร้างความไว้วางใจ การสร้างภาวะผู้นำ การวางแผน การสร้างข้อตกลง เบื้องต้น และการบริหารจัดการความขัดแย้ง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมความร่วมมือของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ นัญญา บัญสุข, สุรพงษ์ แสงสีมูข และ สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์ (2567) ได้ศึกษาแนวทาง การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในยุคดิจิทัลโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายมรดกไทย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่าแนวทางการส่งเสริมการทำงาน เป็นทีมของครูผู้สอนในยุคดิจิทัลคือผู้บริหารควรปรับโครงสร้างการบริหารให้มีการกระจาย อำนาจแบบมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับความต้องการของครูสร้างเครือข่ายสื่อสารสังคมออนไลน์ และมีการใช้กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญและให้กำลังใจครูในการทำงาน โดยผู้ทรง คุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสุขในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในทุกด้าน และทำให้ครูตระหนักถึงเป้าหมายที่มีร่วมกัน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและทำงานเต็มความสามารถ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างขวัญและให้กำลังใจครูในการทำงานเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักเป็นอันดับแรกๆ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของชัยณรงค์ เขียวแก้ว, วินัย ทองมัน และพระมหาอดุล อดุลโร (2567) ที่ได้ศึกษาการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทตามหลักสังคหวัตถุธรรม ผลการศึกษาพบว่าสภาพการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ด้านโอกาส ความก้าวหน้า ด้านการยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงในการทำงาน และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และสอดคล้องกับการศึกษาของปิยนุช แหวนเพชร (2567) ที่ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรอยู่เสมอ ทั้งด้านการให้การยอมรับนับถือ ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านการให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีและ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของริฟอรรด ยะโกะ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 พบว่า แนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายงานให้มีความเหมาะสมตามภาระหน้าที่ของครูด้วยความเป็นธรรม และควรสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ยกย่องเชิดชูครูที่ได้รับรางวัลต่างๆ หรือได้เลื่อนตำแหน่งให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงาน ให้ความ

เคารพ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาของตนเอง ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ได้รับรางวัล เกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกเป็นเกียรติเป็นศักดิ์ศรี เป็นขวัญกำลังใจในการทำคุณประโยชน์ให้แก่สถานศึกษาและผู้เรียนต่อไปสอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้พยายามพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุน และยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้อาชีพครูเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาเยาวชนของชาติ คณะกรรมการคุรุสภาพิจารณาเห็นว่าการพิจารณาให้รางวัลคุรุสภาแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน ที่มีประวัติและผลการทำงานดีเด่นในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านความประพฤติ การปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับภัทรคุณ บุญดูฉาว (2564) ที่ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่าด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีทักษะและเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การปฏิบัติงานให้ทันต่อความก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามวิชาชีพ รักษาระเบียบและวินัย ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่างเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และยังคงสอดคล้องกับราณี จินสุทธิ และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อเข้าสู่วิชาชีพแล้วต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อคงไว้ซึ่งองค์ความรู้ ทักษะในการประกอบวิชาชีพ สมรรถนะในการปฏิบัติงานที่จำเป็นตลอดจนบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม เกิดจิตวิญญาณของครูตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ด้วยการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ทั้งนี้ เพื่อรองรับการประเมินความรู้ ประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพ ตลอดจนความชำนาญในการประกอบวิชาชีพตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพและได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในการพัฒนาสังคมต่อไป

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อโรงเรียน จากผู้ปกครองและชุมชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าถึงชุมชนโดยการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ถนัด

และหลากหลาย สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ และนำชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลทางช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เห็นถึงคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นกันเอง เข้าถึงได้ง่าย มุ่งมั่นต่องานและมีความจริงจังต่อผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นและศรัทธา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนต้องได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากชุมชนซึ่งการที่จะได้รับการยอมรับจากชุมชนนั้น เกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาทำงานด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของกัญจนพร ศรีมงคล (2565) ที่ได้ศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือสถานศึกษาได้พลังจากชุมชนมา ช่วยในการจัดการศึกษาและชุมชนได้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้ทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดกับขึ้นทั้ง 2 ฝ่าย ช่วยลดและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันและช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทั้ง 2 ฝ่าย คือประโยชน์กับโรงเรียนและประโยชน์ต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนาวิณ แกละสมุทร (2562) ได้ศึกษาการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โรงเรียนจะต้องประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อประโยชน์ของการศึกษา ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญในการดูแลส่งเสริมโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังที่จะให้สมาชิกในชุมชนได้เข้าศึกษาและเป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของชุมชน โดยตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งในการพัฒนาโรงเรียนนั้น ชุมชนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาของชุมชน โรงเรียนอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนทั้งในเรื่องเงิน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่างๆ ตลอดจนแรงงานแรงใจจากชุมชน ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นสมบัติส่วนรวมของชุมชนที่มีคุณค่า และยังสอดคล้องกับขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปินใจ (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน พบว่า การจะบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีหลักการบริหารคุณภาพที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชน จำเป็นต้องประกอบด้วย การใช้พื้นที่เป็นฐาน การนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การใช้นวัตกรรมขับเคลื่อน การมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ในการบริหารโรงเรียนคุณภาพของชุมชนซึ่งเป็นโรงเรียนในความคาดหวังของชุมชนที่จะมีโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพอยู่ใกล้บ้าน มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างโอกาส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกเครือข่าย ที่จะทำให้ผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกิดความพึงพอใจ ย่อมต้องมีกระบวนการบริหารที่มีความเหมาะสมในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพตนเองได้
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สามารถนำคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพไปเป็นข้อมูลองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะให้ผู้บริหารในสังกัดมีความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความเมตตา กรุณาต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน ความเป็นกลางและรับฟังปัญหาจากผู้ใต้บังคับบัญชา จัดสรรทรัพยากรอย่างพอเพียงและเป็นธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าถึงชุมชนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในโรงเรียน และควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชนได้อย่างสะดวกและหลากหลายช่องทาง ตลอดจนสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้
 - 1.2 จากการศึกษานโยบายการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าการพิจารณาดำเนินการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาถึงความ

สำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นลำดับแรก ตามด้วย ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคม ชุมชน และเครือข่าย ด้านวิสัยทัศน์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ตามลำดับ ซึ่งความสำคัญของคุณลักษณะดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง สามารถนำไปออกแบบการจัดการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดของตนได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2.2 ควรศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปินใจ. (2566). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน. วารสารรัชต์ภาคย์, 17(51), 205-216.

คมสันต์ วงษ์ชาลี. (2561). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตติมา วรรณศรี. (2564). การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.

จิรินทร์ แสกระโทก. (2551). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน และ สติรพร เขาวนชัย. (2564). การศึกษาคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์**, 23(2), 128-139.
- ชัยณรงค์ เขียวแก้ว, วินัย ทองมัน และ พระมหาอุตร อุตตโร (มากติ). (2567). การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูต่อการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาทตามหลักสังคหวัตถุธรรม. **บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์**, 12(3), 70-83.
- ชัยยุทธ ชิโนกุล. (2563). **บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.obec.go.th>.
- ถนนอมพร เลหาจรัสแสง. (2562). **การพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาวิน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. **วารสาร มจรพุทธปัญญาปริทรรศน์**, 4(3), 569-580.
- นัญฉิภา บุญสุข, สุรพงษ์ แสงสีมูข และ สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์. (2567). แนวทางการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในยุคดิจิทัลโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายมรดกไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. **วารสารมหาคุหาณาครทรรศน์**, 11(7), 98-107.
- ปัญญาตรี เลิศพจน์กุล. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. **วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, 2(2), 84-97.
- ปิยนุช แหวนเพชร. (2567). **บทบาทผู้บริหารในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬารามรราชวิทยาลัย**. **วารสารวิทยาการจัดการการบริหารสาธารณะและเอกชน**, 2(1), 11-23.
- ประจักษ์ ภูงคัง, ศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิลัน และ สุพจน์ ดวงเนตร. (2561). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพลีนธุ์ เขต 2**. การค้นคว้าอิสระการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาพลีนธุ์.

- พรณิศา ชั้นเพชร. (2565). **การวิเคราะห์องค์ประกอบความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่เขต 2. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. (2546, 11 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 120 ตอนที่ 52 ก. หน้า 1-30.
- ภัทรคุณ บุญดูฉาว.(2564). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- มนตรี แก้วเขิด, อโนทัย ประสาน และ สุภาพ เต็มรัตน์. (2564). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต่อการส่งเสริมความร่วมมือของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช, 13(2), 201-210.**
- ประกาศเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (2561, 13 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 3.
- ราณี จินสุทธิ์, ททัยภัทร จินสุทธิ์, สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต และ พระมหาสิริวัฒนา สิริวัชร วรกุล. (2564). **การพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารครุศาสตร์ ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 8(2), 375-389.**
- ริพอรธ ยะโกษ. (2564). **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในอำเภอจะนะสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.**
- วริษา สิทธิคัง และ สมใจ สืบเสาะ. (2566). **สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 99-112.**
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.**

- วิวรรณทอง ผิวทน, ชีระ รุญเจริญ และ กิตติ วงษ์ขวลิติกุล. (2561). การศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. **วารสารชุมชนวิจัย**, 12(1), 214-227.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2565. พิษณุโลก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1.
- สำนักข่าวออนไลน์. (2566). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปัญหา และแนวทางแก้ไข. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2567, จาก <https://blog.cheewid.com/social-empowerment/educational-inequality-issues/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). นโยบายและจุดเน้นของ สพฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549). คู่มือการปฏิบัติงานยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา กลุ่มการประชุมและประสานงานสำนักอำนวยการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2562). การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษายุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ. เชียงราย: สถาบันราชภัฏเชียงราย.